

N:o 120.

Uppläst och godkänd i Första Kammaren den 12 maj 1908.

— — — — Andra Kammaren den 12 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts propositioner dels om ändrad lydelse af vissa §§ i bevillningsförordningen dels ock angående en inkomstskatt att upptagas i riksstaten för år 1909.

(Bevillningsutskottets betänkande n:o 22.)

Till Konungen.

I proposition n:o 34 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att besluta, att 1, 4, 7, 10, 11, 14, 56, 57 och 60 §§ i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst den 13 september 1907, 10 § i den vid förordningen fogade instruktionen för taxeringsmyndigheterna äfvensom vissa till förordningen hörande formulär till taxeringslängder måtte erhålla den förändrade lydelse, som vid propositionen fogade förslag utvisade.

Såsom af det i propositionen åberopade statsrådsprotokoll framgår, afse de ifrågasatta ändringarna i 1 och 7 §§ att återställa bevillningen, för 100 kronor af fastighetstaxeringsvärde och 100 kronors inkomst räknadt, till de för år 1907 och dessförinnan gällande belopp eller för jordbruksfastighet till sex öre för hvarje fulla 100 kronor och för all annan fastighet och frälseränta till fem öre för hvarje fulla 100 kronor

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 48 Häft. (N:o 120.) 1

af taxeringsvärdet samt med afseende å taxerad inkomst till en för hundra af inkomstbeloppet. De i bevillningsförordningen af den 13 september 1907 stadgade skattesatser eller respektive tre och två och ett halft öre för 100 kronors taxeringsvärde samt en half för 100 af inkomstbeloppet hafva som bekant ej heller varit ämnade att gälla annat än under öfvergångsåret för nämnda författning eller under år 1908. Mot de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändringar i 1 och 7 §§ af bevillningsförordningen har Riksdagen därför icke något att erinra.

I anslutning till de sålunda föreslagna ändringarna med afseende å skattesatserna, hvarigenom bevillningen skulle år 1909 under i öfrigt likartade förhållanden utgå med dubbla belopp mot år 1908, bör gifvetvis den s. k. bevillningsprocenten, sådan den bestämts i 1907 års förordning, högst betydligt reduceras. Den i sådant afseende föreslagna ändring af 57 § bevillningsförordningen finner Riksdagen sig kunna biträda.

Riksdagen har sålunda icke haft något att anmärka mot de Eders Kungl. Maj:ts förslag, som innefattas i den föreslagna ändrade lydelsen af 1, 7 och 57 §§ i bevillningsförordningen, och har icke heller, med här nedan angifna undantag, funnit anledning till erinringar beträffande öfriga ifrågasatta ändringar i samma förordning. Undantaget afser den föreslagna ändrade lydelsen af 14 §.

Den reform, som innefattas i 1907 års bevillnings- och inkomstskatteförordningar, åsyftade bland annat att bringa reda och klarhet i taxeringsförfarandet. Ett sådant syftemål sökte man vinna därigenom, att icke vidare löpande årets utan ett tilländagånget eller sistförflutna års inkomster skulle göras till föremål för taxeringen. Detta förhållande uttrycktes i 7 § af bevillningsförordningen sålunda, att skattskyldig skulle taxeras för den inkomst, han åtnjutit under det nästföregående året. Och godkändes likaledes af Riksdagen en sådan förändrad lydelse af 14 § bevillningsförordningen, att uppgift, som till ledning vid taxeringen skulle aflämnas af statsdepartementet samt andra verk och styrelser, skulle angifva de af vederbörande tjänstemän m. fl. under nästföregående år uppburna särskilda belopp af lön, tjänstgöringspenningar m. m.

I förevarande proposition har emellertid föreslagits sådan ändring af sistomfördälda paragraf, att uppgift, hvarom nyss nämndes, skulle afse lön, tjänstgöringspenningar m. m. icke *under* utan *för* nästföregående år.

Riksdagen finner det framställda förslaget till ändring i 14 § bevillningsförordningen icke böra godkännas. Det är visserligen riktigt,

att, såsom i statsrådsprotokollet angifvits, syftemålet med 1907 års reform i fråga om beskattningsåret vid inkomsttaxeringen varit bland annat att förekomma den — Riksdagen skulle vilja säga irrationella — sammanblandning af olika års inkomster, som enligt dittills gällande regler kunde uppstå vid taxeringen för ett visst år. Men ett annat med reformen afsedt syftemål, som enligt Riksdagens förmenande får anses väl så viktigt som det i statsrådsprotokollet angifna, har varit, att deklARATIONERNA skulle kunna omedelbarligen tjäna till ledning vid taxeringen. Med förut gällande ordning kunde de på heder och samvete afgifna deklARATIONERNA, huru samvetsgrant desamma än upprättats, icke utan vidare af taxeringsmyndigheterna användas. Sammalunda var förhållandet i fråga om arbetsgifvares m. fl. uppgifter, som lämnades till ledning för andras taxering.

Dessa båda nu angifna syftemål synas hafva vunnit sitt fulla beaktande genom den i 7 § gifna konstitutiva bestämmelsen, att skattskyldig skall taxeras för den inkomst han åtnjutit under det näst föregående året, en bestämmelse, som, sedd i belysning af hela reformen, enligt Riksdagens förmenande, afser de inkomster, af hvilka de skattskyldiga under samma år verkligen kommit i åtnjutande. Först härigenom kan den skattskyldige tillförsäkras möjlighet att under alla förhållanden i sin inom behörig tid afgifna deklARATIONER upptaga alla de inkomster, som skola taxeras, en omständighet, som å sin sida sätter taxeringsmyndighet i stånd att med största möjliga noggrannhet och utan allt för mycket användande af det för såväl myndigheter som skattskyldige besvärliga anmaningsförfarandet fullgöra sitt uppdrag.

Den enkelhet och klarhet i taxeringsförfarandet, som härigenom vinnes, måste alltså, ej minst för de skattskyldige själfva, hafva ett så högt värde, att icke utan synnerligen vägande skäl en afvikelse därifrån, äfven om så endast undantagsvis skulle ske, kan anses tillrådlig. Redan den omständigheten att, enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag i skatteförfattningarna, skulle införas ett mera abstrakt begrepp för inkomståret, måste under sådana förhållanden väcka betänkligheter. I många fall, där ersättning på en gång utgår för arbete, som utförts under längre tid än ett år eller eljest på tider under två eller flera år, torde nämligen svårigheter möta för den skattskyldige att i deklARATIONER uppgifva, i hvad mån inkomsterna belöpt på ena eller andra året. Äfvenledes torde det kunna ifrågasättas, huruvida det ens skulle anses väl öfverensstämma med skatteförfattningarnas anordning att i beskattningsafseende till ett förflutet år hänföra inkomster, af hvilka den skattskyldige icke kan komma i åtnjutande förrän långt fram på det nästkommande. Skatte-

lindring och framför allt progression böra nämligen bestämmas efter den skattskyldigas skatteförmåga, mätt efter hans inkomster under ett enda år. För den del af befolkningen, som af förhållandena tvingas att lefva så att säga för dagen, skulle det ju icke utan skäl kännas obilligt, om skatten t. ex. år 1909 tillmättes efter ej blott de inkomster, som han uppburit och förbrukat år 1908, utan äfven inkomster, som han uppstår långt fram på året 1909. Skatteförmågan, utmätt efter progressionsskalan, kan i de flesta fall icke sägas hafva varit för 1908 års inkomster större, därför att i den skattskyldiges kassa, visserligen tack vare den skattskyldiges arbete år 1908, men dock först långt fram på året 1909 inflyter ett större eller mindre penningbelopp. Detta skulle emellertid, om Eders Kungl. Maj:ts förslag, sådant det angifvits i statsrådsprotokollet, blefve gällande, bland vissa kategorier löntagare i stort sedt varda regel, nämligen i de fall, då i den skattskyldiges ordinarie inkomster ingå tantiemer och provisioner, inkomster, som åtminstone delvis oftast tillfalla den skattskyldige till och med långt efter det tiden för deklaration af nästföregående års inkomster tilländagått. För öfrigt skulle det ju mot förslaget kunna anmärkas, att, därest taxeringsmyndigheterna underlåte att år 1909 taga till beskattning på år 1908 belöpande inkomster, sagda inkomster komme att undgå beskattning. Ehuru desamma uppburits år 1909, skulle nämligen enligt förslaget inkomsten, såsom belöpande för år 1908, icke kunna taxeras till skatt år 1910 eller följande år.

På grund af hvad sålunda anförts, har Riksdagen icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag till ändring af 14 § bevillningsförrordningen. I anslutning till hvad ofvan framhållits rörande förhållandet mellan deklaration och taxering och då det nu visat sig, att betydelsen af ett stadgande om uppgiftsskyldighet rörande inkomster för ett år skulle, äfven efter 1907 års reform, kunna tolkas såsom afseende inkomster, som belöpte för visst år, har Riksdagen emellertid ansett lämpligt vidtaga några smärre ändringar i nu omhandlade paragraf. Medan enligt 2:o b) af sagda paragraf uppgift från statsdepartement m. fl. skall afse de af vederbörande skattskyldige *under* nästföregående år uppburna inkomster, stadgas i 2:o c) och d), att uppgift af förmyndarekammare eller gode män för tillsyn af förmyndarskap äfvensom agent för utländskt försäkringsbolag skall afse i förra fallet inkomst af kapital och i senare fallet, bland annat, premiebeloppet, allt *för* nästföregående år. Af förut angifna skäl torde emellertid med afseende å dylika uppgifter äfven böra uttryckligen stadgas, att desamma skola afse inkomst eller premiebelopp *under* nästföregående år.

Riksdagen har alltså funnit sig böra godkänna Eders Kungl. Maj:ts ifrågåvarande proposition n:o 34, dock att 14 § i bevillningsförordningen skall erhålla följande lydelse:

14 §.

Till ledning vid taxeringen skola följande uppgifter meddelas:

1:o) de år, då allmän fastighetstaxering skall verkställas:

a) af stadsdomstol samt domare på landet:

uppgift å beloppet af den vid senaste försäljning betingade köpeskilling för hvarje fast egendom, hvarå, efter det enahanda uppgift sist meddelades, lagfart på grund af köp beviljats; börande i denna uppgift, hvilken skall angifva köparens och säljares namn samt köpeafhandlingens datum, anmärkas, när försäljningen skett af föräldrar till barn, om och i så fall till hvilket belopp i köpeskillingen inbegripits godtgörelse för inventarier eller inbärgad gröda, om förbehåll gjorts om s. k. undantagsförmåner samt om köpet skett å exekutiv eller konkursauktion;

b) af direktion för hypoteksinrättning:

uppgift å det värde, hvartill hvar och en i samma hypoteksinrättning till belåning anmäld fast egendom blifvit uppskattad vid därå, efter det enahanda uppgift senast meddelades, för dylikt låns erhållande anställd och godkänd värdering;

2:o) hvarje år:

a) af styrelse öfver brandförsäkringsinrättning eller dess agenter eller vederbörande brandstodskommitté:

uppgift rörande försäkringsvärdet å de i 5 § b) omförmälda hus och byggnader; börande denna uppgift, hvilken skall meddelas särskildt för hvarje fastighet, afse samtliga hit hörande byggnader, hvilka blifvit mot brandskada försäkrade under den tid af samma år och det näst föregående, för hvilken enahanda uppgift icke förut meddelats;

b) af statsdepartement jämte hvarje ämbetsmyndighet eller ämbetsverk, vare sig statens, stads eller menighets, äfvensom af styrelse för allmän inrättning eller stiftelse, där ämbets- eller tjänsteman, vaktbetjänt eller annan ägt utbekomma aflöning eller pension:

uppgift angående de af hvar och en person under nästföregående år uppburna särskilda belopp af lön, tjänstgöringspenningar, dagaflöning, traktamente, arfvode, uppmuntrings-, mil- eller felräkningspenningar, portions-, inkvarterings- eller beklädnadsersättning, provision eller gratifikation och andra löneförmåner äfvensom pension, hvarjämte, då med tjänstebefattning följt fri kost, boställe, bostad eller löningsjord eller

inkomst af sportler, expeditionslösen, bötes- eller beslagsandelar eller andra obestämda eller extra inkomster, sådant bör i uppgiften särskildt antecknas;

c) af förmyndarekammare eller gode män för tillsyn å förmynderskap: uppgift angående sammanlagda beloppet af hvarje omyndigs inkomst af kapital under nästföregående år, för så vidt den uppgått till minst 500 kronor;

d) af agent för utländskt försäkringsbolag: uppgift angående antalet försäkringar och premiebeloppet under nästföregående år inom agenturens område, äfvensom beloppet af utbetalda återförsäkringspremier;

e) af styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad eller står under offentlig kontroll, samt af annat bolag eller rederi, så ock af enhvar annan, som under nästföregående år varit taxerad för inkomst af rörelse eller yrke till belopp af minst 5,000 kronor:

enahanda uppgift, hvarom i b) stadgas, angående lön- och arfvodestagares samt öfriga arbetares löneförmåner.

I uppgift, hvarom i 2:o) b) och e) stadgas, må icke något slag af de vederbörande tillkommande aflöningsförmåner uteslutas, äfven om enligt denna förordning afdrag för någon del däraf må vara vid taxeringen medgifvet; dock att pension eller gratifikation å belopp, understigande 200 kronor, må från sådan uppgift uteslutas, då för den, som åtnjutit dylik pension eller gratifikation, annan inkomst ej uppgifves.

Beträffande de till bevillningsförordningen hörande formulär till taxeringslängder får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes i sammanhang med kungörandet af Riksdagens ifrågavarande beslut låta utfärda däraf föranledda formulär till taxeringslängder.

Vidare har Eders Kungl. Maj:t i proposition n:o 35 föreslagit Riksdagen

dels att till upptagande i riksstaten för år 1909 åtaga sig en särskild bevillning af 15,000,000 kronor under namn af inkomstskatt, att på enahanda sätt som bevillningen af fast egendom samt af inkomst af vederbörande vid de för betalning af kronoutskylder infallande upp-
bördsstämmorna uppbäras samt i behörig ordning redovisas,

dels ock besluta, att nämnda inkomstskatt skall utgå i enlighet med gällande förordning om inkomstskatt, dock att 5, 8, 10, 11, 40,

41 och 43 §§ i förordningen jämte det vid förordningen fogade deklara-
tionsformuläret skulle erhålla den förändrade lydelse, som vid proposi-
tionen fogade förslag utvisade.

Riksdagen, som jämväl för år 1909 åtagit sig en särskild direkt
skatt under namn af inkomstskatt, har vidkommande den förordning i
ämnet, som bör för samma år följas, funnit, att, på sätt Eders Kungl.
Maj:t föreslagit, samma grunder, som enligt förordningen om inkomst-
skatt af den 13 september 1907 under innevarande år gälla för taxe-
ringen till inkomstskatt, fortfarande böra i hufvudsak tillämpas.

Mot den af Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändrade lydelsen af 11
och 41 §§, afseende skattesatsen och den s. k. inkomstskatteprocenten,
har Riksdagen af de skäl, som ofvan anförts beträffande Eders Kungl.
Maj:ts förslag till ändringar i fråga om 1, 7 och 57 §§ bevillnings-
förordningen, icke funnit något att erinra.

Öfriga af Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändringar i nuvarande
affattningen af 5, 8, 10, 40 och 43 §§ i gällande inkomstskatteförordning
hafva likaledes blifvit af Riksdagen godkända.

Riksdagen har alltså beslutit, att förordningen om inkomstskatt
af den 13 september 1907 skall fortfarande under år 1909 bibehållas
vid dess nuvarande lydelse, dock att 5, 8, 10, 11, 40, 41 och 43 §§ i
förordningen skola erhålla den förändrade lydelse, som blifvit af Eders
Kungl. Maj:t föreslagen.

Beträffande slutligen det vid förordningen fogade deklara-
tionsformuläret får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t tacktes i
sammanhang med kungörandet af Riksdagens beslut i förvarande ämne
låta utfärda dylikt formulär.

Stockholm den 12 maj 1908.

Med undersätlig vördnad.
